

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
дисципліни

Економічна безпека міжнародного бізнесу

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **за вибором**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Легостаєва О.О.

2022/2023 навчальний рік

РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

1. Теоретичні основи економічної безпеки підприємства в міжнародному бізнесі.

Визначення терміну «безпека». Роль і значення економічної безпеки підприємства за сучасних кризових умовах економіки України. Основні етапи еволюції поняття «економічна безпека». Розкрийте основні етапи еволюції поняття «економічна безпека» в нашій країні. «глобальна економічна безпека». Термін «міжнародна економічна безпека». Основні фактори впливу на рівень безпеки регіону. Визначення наукової категорії «економічна безпека країни». Визначення наукової категорії «економічна безпека підприємства». Основні концептуальні положення управління економічною безпекою підприємства. Фактори, які впливають на стан економічної безпеки підприємства.

2. Система управління економічною безпекою підприємства.

Основні принципи побудови системи економічної безпеки підприємства. Основні завдання системи економічної безпеки підприємства. Основні елементи системи економічної безпеки підприємства. Характеристика системи економічної безпеки підприємства. Основні етапи моніторингу рівня економічної безпеки підприємства. Головні функції служби економічної безпеки підприємства. Основні елементи організаційної структури щодо забезпечення економічної безпеки підприємства. Інтеграція підходів та методів до оцінки економічної безпеки підприємства. Особливості використання факторного та кластерного аналізу при оцінюванні економічної безпеки підприємства. Основні відмінності використання статичних та динамічних економіко-математичних моделей для оцінювання економічної безпеки підприємства. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.

3. Методичне забезпечення оцінювання економічної безпеки підприємства.

Основні етапи методичного підходу до визначення рівня економічної безпеки України. Сутність основних підсистем фінансової безпеки. Способи здійснення нормалізації ознак при оцінюванні економічної безпеки країни. Валові коефіцієнти за сферами економіки. Основні підходи до визначення економічної безпеки підприємства. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства з урахуванням бруто-інвестицій. Визначення інтерфейсної складової економічної безпеки підприємства. Рівень інтелектуальної безпеки забезпечує високий рівень економічної безпеки підприємства. Особливість застосування експрем-методик для оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.

4. Економічна безпека в системі корпоративних відносин підприємства.

Основні документи, що регламентують діяльність акціонерного товариства. Основні зміни в системі господарювання при переході акціонерних товариств у публічні чи приватні. Можливі санкції за невиконання вимог закону України «про акціонерні товариства». Основні фактори загроз економічній безпеці в системі корпоративного управління підприємства. Конфліктна поведінка. Поняття «корпоративний конфлікт». Як розраховується індекс інформаційної прозорості. Основні складові індексу дієвості наглядової ради.

5. Дослідження особливостей управління ризиком інноваційних проектів.

Відмінність понять "ризик" і "невизначеність". Основні етапи процесу управління ризиком інноваційних проектів. Функції ризик-менеджменту. Особливості комунікаційного процесу в ризик-менеджменті. Характеристики етапу ідентифікації ризику. Принципи організації управління ризиком інноваційних проектів. Характеристика принципу саморегулювання системи управління ризиком інноваційних проектів. Інноваційна діяльність підприємства. Класифікація ризиків інноваційних проектів. Форми організації робіт зі створення і розробки інноваційних проектів.

6. Загрози безпеці підприємницької діяльності.

Визначення загрози економічної безпеки підприємства визначення поняттю загроза. Види загроз економічній безпеці підприємства. Основна функція забезпечення економічної безпеки класифікація небезпек і загроз економічній безпеці підприємства.

7. Інформаційна безпека в міжнародному бізнесі.

Сутність та прояви інформаційної безпеки підприємства. Основні джерела інформаційної безпеки. Цілі і завдання інформаційної безпеки підприємства. Методи захисту інформації на підприємстві. Концептуальні підходи до побудови служби бізнес розвідки на підприємстві.

8. Фіктивна та тіньова підприємницька діяльність як загроза економічній безпеці підприємства

Сутність категорії «тіньова економіка» та її визначення з врахуванням існуючої політико-економічної ситуації в країні. Основні причини виникнення такого явища як «тіньова економіка». Основні внутрішні і зовнішні загрози економічній безпеці держави, які зумовлені зростанням частки тіньового сектору в економіці України. Основні тенденції прояву загроз економічній безпеці в умовах трансформаційного періоду. Основні напрями подолання негативних наслідків тонізації економіки, пріоритетні шляхи детінізації економіки для підвищення добробуту населення й забезпечення економічної безпеки держави

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.

Теоретичні основи економічної безпеки підприємства в міжнародному бізнесі

Питання до семінарських занять

1. Визначення терміну «безпека». Роль і значення економічної безпеки підприємства за сучасних кризових умовах економіки України.
2. Основні етапи еволюції поняття «економічна безпека».
3. Основні фактори впливу на рівень безпеки регіону. Визначення наукової категорії «економічна безпека країни».
4. Визначення наукової категорії «економічна безпека підприємства». Фактори, які впливають на стан економічної безпеки підприємства.

Тема 2.

Система управління економічною безпекою підприємства.

Питання до семінарських занять

1. Основні принципи побудови системи економічної безпеки підприємства.
2. Основні завдання системи економічної безпеки підприємства. Основні елементи системи економічної безпеки підприємства.
3. Характеристика системи економічної безпеки підприємства.
4. Основні елементи організаційної структури щодо забезпечення економічної безпеки підприємства.
5. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.

Тема 3.

Методичне забезпечення оцінювання економічної безпеки підприємства.

Питання до семінарських занять

1. Основні етапи методичного підходу до визначення рівня економічної безпеки України.
2. Способи здійснення нормалізації ознак при оцінюванні економічної безпеки країни. Валові коефіцієнти за сферами економіки.
3. Основні підходи до визначення економічної безпеки підприємства. Визначення інтерфейсної складової економічної безпеки підприємства.
4. Рівень інтелектуальної безпеки забезпечує високий рівень економічної безпеки підприємства.
5. Особливість застосування експерт-методик для оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 4.

Економічна безпека в системі корпоративних відносин підприємства. Питання до семінарських занять

1. Основні документи, що регламентують діяльність акціонерного товариства.
2. Основні зміни в системі господарювання при переході акціонерних товариств у публічні чи приватні.
3. Можливі санкції за невиконання вимог закону України «про акціонерні товариства». Основні фактори загроз економічній безпеці в системі корпоративного управління підприємства.
4. Конфліктна поведінка. Поняття «корпоративний конфлікт».
5. Як розраховується індекс інформаційної прозорості. Основні складові індексу дієвості наглядової ради.

Тема 5.

Дослідження особливостей управління ризиком інноваційних проектів. Питання до семінарських занять

1. Відмінність понять "ризик" і "невизначеність".
2. Основні етапи процесу управління ризиком інноваційних проектів. Функції ризик-менеджменту.
3. Особливості комунікаційного процесу в ризик-менеджменті. Характеристики етапу ідентифікації ризику.
4. Принципи організації управління ризиком інноваційних проектів.
5. Характеристика принципу саморегулювання системи управління ризиком інноваційних проектів.
6. Інноваційна діяльність підприємства.
7. Класифікація ризиків інноваційних проектів. Форми організації робіт зі створення і розробки інноваційних проектів.

Тема 6.

Загрози безпеці підприємницької діяльності. Питання до семінарських занять

1. Визначення загрози економічній безпеці підприємства визначення поняттю загроза.
2. Види загроз економічній безпеці підприємства.
3. Основна функція забезпечення економічній безпеці класифікація небезпек і загроз економічній безпеці підприємства.

Тема 7.

Інформаційна безпека в міжнародному бізнесі. Питання до семінарських занять

1. Сутність та прояви інформаційної безпеки підприємства.
2. Основні джерела інформаційної безпеки.
3. Цілі і завдання інформаційної безпеки підприємства.
4. Методи захисту інформації на підприємстві.
5. Концептуальні підходи до побудови служби бізнес розвідки на підприємстві.

Тема 8.

Фіктивна та тіньова підприємницька діяльність як загроза економічній безпеці підприємства

Питання до семінарських занять

1. Сутність категорії «тіньова економіка» та її визначення з врахуванням існуючої політико-економічної ситуації в країні.
2. Основні причини виникнення такого явища як «тіньова економіка».
3. Основні внутрішні і зовнішні загрози економічній безпеці держави, які зумовлені зростанням частки тіньового сектору в економіці України.
4. Основні тенденції прояву загроз економічній безпеці в умовах трансформаційного періоду.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сучасне розуміння економічної безпеки бізнесу, її місце і роль в системі управління підприємством.
2. Інтелектуальний капітал підприємства: формування, використання і захист прав власності.
3. Об'єкти і предмет економічної безпеки.
4. Прикладне значення вивчення організаційно-методологічних питань забезпечення економічної безпеки бізнесу.
5. Сутність і зміст внутрішніх і зовнішніх загроз економічній безпеці підприємства.
6. Формування системи ключових контрольних індикаторів оперативного і стратегічного моніторингу.
7. Функціональні складові економічної безпеки підприємства.
8. Диференціація інформаційних потоків за вимогами основних користувачів як засіб запобігання зниженню рівня економічної безпеки.
9. Алгоритм проведення аналізу рівня економічної безпеки підприємства.
10. Спосіб організації бізнес-процесів підприємства як основа побудови механізму формування економічної безпеки підприємства.
11. Фінансова складова економічної безпеки підприємства.
12. Видова класифікація моделей діагностики економічної безпеки діяльності підприємств.
13. Суть і особливості ресурсно-функціональної складової економічної безпеки сучасних підприємств.
14. Вітчизняні та зарубіжні моделі захисту прав власності: переваги і недоліки.
15. Сутність і зміст внутрішніх і зовнішніх загроз економічній безпеці підприємства.
16. Оцінка якості бізнес-процесів підприємства в контексті стратегічної безпеки підприємства.
17. Розрахунок ефективності вжитих заходів щодо забезпечення економічної безпеки підприємства.
18. Поняття і завдання конкурентної розвідки, основні форми забезпечення безпеки бізнесу.
19. Джерела комерційної інформації: класифікація, характеристика,
20. Оцінка рівня економічної безпеки підприємств різних сфер бізнесу.
21. Проектування внутрішніх механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства.
22. Економічна безпека промислового підприємства в умовах кризового розвитку.
23. Способи забезпечення інформаційної безпеки підприємства

24. Фіктивна і тіньова підприємницька діяльність як загроза економічній безпеці підприємства.
25. Екологічна безпека підприємства: формування та оцінка.
26. Дотримання вимог економічної безпеки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств.
27. Системи управління економічною безпекою підприємства.
28. Конкурентна розвідка сучасних підприємств і способи захисту комерційних інтересів.
29. Планування і регулювання роботи служби економічної безпеки підприємства.
30. Економічна безпека зростаючих компаній: аналіз і особливості підтримки.
31. Структура економічної безпеки сучасних підприємств.
32. Організація служби економічної безпеки на середніх і великих підприємствах: функції, повноваження, технології роботи.
33. Методика віднесення інформації до комерційної таємниці.
34. Основні завдання та напрямки забезпечення економічної безпеки підприємств різних сфер бізнесу.
35. Оцінка ризиків, що виникають у сфері підприємницької діяльності.
36. Функції системи забезпечення економічної безпеки на різних стадіях розвитку компаній.